Kevurah in Eretz Yisroel

An Ancient Debate in Contemporary Times

The Background

1. Bereishis 47:29-30

וַיִּקְרְבוּ יְמֵי־יִשְׂרָאֵל לָמוּת וַיִּקְרָא לִבְנוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ...אַל־נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרָיִם: וְשָׁכַבְתִּי עִם־אֲבֹתַי וּנְשָׂאתַנִי מִמִּצְרַיִם וּקְבַרְתַּנִי בְּקִבְרָתָם וַיֹּאמַר אָנֹכִי אֶעֱשֶׂה כִּדְבָרֶךָ:

2. Rashi

אל נא תקברני במצרים. סוֹפָהּ לִהְיוֹת עֲפָרָהּ כִּנִּים, וּמְרַחֲשִׁין תַּחַת גּוּפִי, וְשֶׁאֵין מֵתֵי חוּצָה לָאָרֶץ חַיִּים אֶלָּא בְּצַעַר גִּלְגּוּל מְחִלּוֹת, וְשֶׁלֹּא יַעֲשׂוּנִי מִצְרַיִם עֲבוֹדָה זָרָה:

3. Medrash Tanchuma Vayechi 3

כְּתִיב: אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים (תהלים קטז, ט). אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה שְׁנֵי דְבָרִים, אֶחָד בְּשֵׁם רַבִּי חֶלְבּוֹ, לָמָּה הָאָבוֹת מְחַבְּבִין קִבּוּרַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. שֶׁמֻּתֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל חַיִּין תְּחִלָּה לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ וְאוֹכְלִין שָׁנוֹת הַמָּשִׁיחַ.

וְרַבִּי חֲנַנְיָה אָמַר, מִי שֶׁמֵּת בְּחוּצָה לָאָרֶץ וְנִקְבַּר שָׁם, שְׁתֵּי מִיתוֹת יֵשׁ בְּיָדוֹ, שֶׁכָּךְ כְּתִיב: וְאַתָּה פֶּשַׁחוּר וְכֹל יֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ תֵּלְכוּ בַּשֶּׁבִי וּבָבֶל תָּבוֹא וְשָׁם תָּמוּת וְשָׁם תִּקָּבֵר (ירמיה כ, ו). הֲוֵי, יֵשׁ בְּיָדוֹ שְׁתֵּי מִיתוֹת. לְפִיכָךְ אָמַר יַעֲקֹב, אַל נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרָיִם. אָמַר לוֹ רַבִּי סִימוֹן, אִם כֵּן הִפְסִידוּ הַצַּדִּיקִים הַקְּבוּרִין בְּחוּצָה לָאָרֶץ. אֶלָּא מַה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה, עוֹשֶׂה לָהֶם מְחִילוֹת בָּאָרֶץ וְעוֹשֶׂה אוֹתָן כִּמְעָרוֹת הַלָּלוּ וְהֵן מִתְגַּלְגְּלִין וּבָאִין עַד שֶׁמַּגִּיעִין לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. כֵּיוָן שֶׁמַּגִּיעִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נוֹתֵן בָּהֶם רוּחַ שֶׁל חַיִּים וְהֵן עוֹמְדִין, שֶׁנֶּאֱמַר: וְהַעֲלֵיתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל אַדְמַת יִשְׂרָאֵל (יחזקאל לז, יב). וְאַחַר כָּךְ וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וִחְיִיתֶם. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ, מִקְרָא מָלֵא הוּא, שֶׁכֵּיוָן שֶׁמַּגִּיעִין לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נוֹתֵן בָּהֶם נְשָׁמָה, שֶׁנֶּאֱמַר: נֹתֵן נְשָׁמָה לָעָם עָלֶיהָ וְרוּחַ לַהֹלְכִים בָּהּ (ישעיה מב, ה).

4. Kesuvos 111a

אָמַר רַב עָנָן: כָּל הַקָּבוּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כְּאִילּוּ קָבוּר תַּחַת הַמִּזְבֵּחַ. כְּתִיב הָכָא: ״מִזְבַּח אֲדָמָה תַּעֲשֶׂה לִי״, וּכְתִיב הָתָם: ״וְכִפֶּר אַדְמָתוֹ עַמּוֹ״. עוּלָּא הֲוָה רְגִיל דַּהֲוָה סָלֵיק לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, נָח נַפְשֵׁיהּ בְּחוּץ לָאָרֶץ. אֲתוֹ אֲמַרוּ לֵיהּ לְרַבִּי אֶלְעָזָר. אָמַר: אַנְתְּ עוּלָּא, ״עַל אֲדָמָה טְמֵאָה תָּמוּת״. אָמְרוּ לוֹ: אֲרוֹנוֹ בָּא. אָמַר לָהֶם: אֵינוֹ דּוֹמֶה קוֹלַטְתּוֹ מֵחַיִּים לְקוֹלַטְתּוֹ לְאַחַר מִיתָה.

5. Yerushalmi Kilayim 9:3

עוּלָּא נְחוּתָא הֲוָה. אִידְמָךְ תַּמָּן שָׁרֵי בְּכִי. אֲמְרִין לֵיהּ מַה לָךְ בְּכִי אֶנָן מַסְקִין לָךְ לְאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל. אָמַר לוֹן וּמַה הֲנָיֶיהּ לִי. אֲנָא מוֹבֵד מַרְגְּלִיתִי גּוֹ אַרְעָא מְסָאבְתָּא. לֹא דוֹמֶה הַפּוֹלְטָהּ בְּחֵיק אִמּוֹ לַפּוֹלְטָהּ בְּחֵיק נָכְרִיָּה.

רַבִּי בַּרְקִירְיָא וְרַבִּי לָעְזָר הֲווֹן מְטַיְילִין בְּאִיסְטַרִין רָאוּ אֲרוֹנוֹת שֶׁהָיוּ בָּאִין מֵחוּצָה לָאָרֶץ לָאָרֶץ. אָמַר רַבִּי בַּרְקִירְיָא לְרַבִּי לָעְזָר מַה הוֹעִילוּ אֵילּוּ. אֲנִי קוֹרֵא עֲלֵיהֶם וְנַחֲלָתִי שַׂמְתֶּם לְתוֹעֵיבָה (ירמיה ב, ז) בְּחַיֵּיכֶם. וַתָּבוֹאוּ וַתְּטַמְּאוּ אֶת אַרְצִי בְּמִיתַתְכֶם. אָמַר לֵיהּ כֵּיוָן שֶׁהֵן מַגִּיעִין לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הֵן נוֹטְלִין גּוּשׁ עָפָר וּמַנִּיחִין עַל אֲרוֹנָן. דִּכְתִיב וְכִפֶּר אַדְמָתוֹ עַמּוֹ (דברים לב, מג).

6. Zohar Terumah 28

מַאן דְּנִשְׁמָתֵיהּ נָפְקָא לְבַר מֵאַרְעָא קַדִּישָׁא, וְהַהוּא גּוּפָא אִסְתְּאַב בְּהַהוּא רוּחַ מְסָאֲבוּ, הַהוּא רוּחַ מְסָאֲבוּ אִשְׁתְּאִיב בְּגַוּיהּ, עַד דְּתָב לֵיהּ עַפְרָא. (נ"א דאתבלי גופא בעפרא) וְאִי הַהוּא (ויקרא ע"ב ע"ב) גּוּפָא, דְּאִשְׁתְּאִיב בֵּיהּ הַהוּא רוּחַ מְסָאֲבָא, סַלְקִין לֵיהּ לְאִתְקַבְּרָא גּוֹ אַרְעָא קַדִּישָׁא, עֲלֵיהּ כְּתִיב, (ירמיהו ב׳:ז׳) וַתָּבֹאוּ וַתְּטַמְּאוּ אֶת אַרְצִי וְנַחֲלָתִי שַׂמְתֶּם לְתוֹעֵבָה. אַרְצִי, דְּלָא שַׁלְטָא עָלָהּ רוּחַ מְסָאֲבוּ, בְּהַהוּא גּוּפָא דִּלְכוֹן, דְּאִשְׁתְּאִיב בֵּיהּ רוּחַ מְסָאֲבוּ, דְּקָא מַיְיתִין לְקָבְרָא לֵיהּ בְּאַרְצִי, אַתּוּן מְסָאֲבִין לָהּ, לְאִסְתָּאֲבָא בֵּיהּ. אִי לָא דְּעָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַסְוָותָא לְאַרְעָא,

Kevurah in Eretz Yisroel

An Ancient Debate in Contemporary Times

דְּהָא כֵּיוָן דְּאִתְבַּלֵי הַהוּא גּוּפָא, נָשִׁיב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רוּחָא מִלְּעֵילָּא, וְדָחֵי לֵיהּ לְהַהוּא רוּחַ מְסַאֲבָא לְבַר, דְּהָא אִיהוּ חָס עַל אַרְעֵיהּ. יוֹסֵף, לָא שַׁלִּיט עַל גּוּפֵיהּ רוּחַ מְסַאֲבָא לְעָלְמִין, אַף עַל גַּב דְּנִשְׁמָתֵיהּ נָפְקַת בִּרְשׁוּ אַחֲרָא. מַאי טַעְמָא. בְּגִין דְּלָא אִתְמְשִׁיךְ בְּחַיּוּ בָּתַר רוּחַ מְסַאֲבָא. וְעִם כָּל דָּא, לָא בָּעָא דְּגוּפֵיהּ יְסַלְּקוּן לֵיהּ לְאִתְקַבְּרָא בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא, אֶלָּא אָמַר, (בראשית נ׳:כ״ה) וְהַעֲלִיתֶם אֶת עַצְמוֹתַי, וְלָא גּוּפִי. יַעֲקֹב לָא מִית, וְגוּפֵיהּ אִתְקָיֵים בְּקִיּוּמָא תָּדִיר, וְלָא דָּחִיל לְסִטְרָא אַחֲרָא, דְּהָא עַרְסֵיהּ הֲוָה שְׁלִים, בִּשְׁלִימוּ דִּנְהוֹרָא עִלָּאָה, בִּנְהִירוּ דִּתְרֵיסָר שְׁבָטִין, וּבְשִׁבְעִים נֶפֶשׁ, בְּגִין כַּךְ לָא דָּחִיל לְסִטְרָא אַחֲרָא, וְלָא יָכִיל לְשַׁלְטָאָה עָלֵיהּ. וְתוּ, דְּאִיהוּ גּוּפָא דְּדִיוּקְנָא עִלָּאָה, דְּשָׁפִירוּ דִּילֵיהּ אָחִיד לְכָל סִטְרִין, וְכָל אִינּוּן שַׁיְיפִין דְּאָדָם קַדְמָאָה הֲווֹ אֲחִידָן בֵּיהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב בֵּיהּ, (בראשית מ״ז:ל׳) וְשָׁכַבְתִּי עִם אֲבוֹתַי וּנְשָׂאתַנִי מִמִּצְרַיִם, גּוּפָא שְׁלִים. וְעַל דָּא וַיַּחַנְטוּ הָרוֹפְאִים אֶת יִשְׂרָאֵל, דְּגוּפֵיהּ יְהֵא קָאִים בְּקִיּוּמָא. וְהָכִי אִצְטְרִיךְ. שְׁאַר בְּנֵי עָלְמָא דְּנַפְקָת נִשְׁמָתַיְיהוּ בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא, נַפְשָׁא וְגוּפָא אִשְׁתְּזִיב מִכֹּלָּא.

תרגום: מִי שֶׁנִּשְׁמָתוֹ יְצָאָה מִחוּץ לָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, וְאוֹתוֹ גּוּף נִטְמָא בְּאוֹתָהּ רוּחַ טֻמְאָה - אוֹתָהּ רוּחַ טֻמְאָה נִשְׁאֶבֶת לְתוֹכוֹ, עַד שֶׁחוֹזֵר לְעָפָר (שמתבלה הגוף בעפר). וְאִם אוֹתוֹ גּוּף שֶׁנִּשְׁאֲבָה בּוֹ אוֹתָהּ רוּחַ טֻמְאָה מַעֲלִים אוֹתוֹ לְהִקָּבֵר בְּתוֹךְ הָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, עָלָיו כָּתוּב (ירמיה ב) וַתָּבֹאוּ וַתְּטַמְּאוּ אֶת אַרְצִי וְנַחֲלָתִי שַׂמְתֶּם לְתוֹעֵבָה. אַרְצִי, שֶׁלִּי שָׁלְטָה עָלֶיהָ רוּחַ טֻמְאָה בְּאוֹתוֹ גּוּף שֶׁנִּשְׁאֲבָה בּוֹ רוּחַ טֻמְאָה, שֶׁמְּבִיאִים לִקְבֹּר אוֹתוֹ בְּאַרְצִי - אַתֶּם מְטַמְּאִים אוֹתָהּ לְהִטָּמֵא בּוֹ. אִם לֹא שֶׁעָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רְפוּאָה לָאָרֶץ, שֶׁהֲרֵי שֶׁכְּיוָן שֶׁנִּבְלָה אוֹתוֹ גּוּף, מֵשִׁיב הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוּחַ מִלְּמַעְלָה וְדוֹחֶה אֶת אוֹתָהּ רוּחַ טֻמְאָה הַחוּצָה, שֶׁהֲרֵי הוּא חָס עַל אַרְצוֹ. עֲל יוֹסֵף לֹא שָׁלַט גּוּפוֹ רוּחַ טֻמְאָה לְעוֹלָמִים, אַף עַל גַּב שֶׁנִּשְׁמָתוֹ יְצָאָה בְּרָשׁוּת אַחֶרֶת. מָה הַטַּעַם? כִּי לֹא נִמְשַׁךְ בְּחַיָּיו אַחַר רוּחַ טֻמְאָה, וְעִם כָּל זֶה לֹא רָצָה שֶׁיַּעֲלוּ אֶת גּוּפוֹ לְהִקָּבֵר בָּאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, אֶלָּא אָמַר (בראשית נ) וְהַעֲלִתֶם אֶת עַצְמוֹתַי, וְלֹא גּוּפִי. יַעֲקֹב לֹא מֵת, וְגוּפוֹ הִתְקַיֵּם בְּקִיּוּם תָּמִידִי וְלֹא פָחַד מֵהַצַּד הָאַחֵר, שֶׁהֲרֵי מִטָּתוֹ הָיְתָה שְׁלֵמָה בִּשְׁלֵמוּת הָאוֹר הָעֶלְיוֹן בְּאוֹר שֶׁל שְׁנֵים עָשָׂר שְׁבָטִים וּבְשִׁבְעִים נֶפֶשׁ, מִשּׁוּם כָּךְ לֹא פָחַד מֵהַצַּד הָאַחֵר וְלֹא יָכֹל לִשְׁלֹט עָלָיו. וְעוֹד, שֶׁהוּא גּוּף שֶׁל דִּיּוּקָן עֶלְיוֹן שֶׁיָּפְיוֹ אָחוּז לְכָל הַצְּדָדִים, וְכָל אוֹתָם אֵיבְרֵי אָדָם הָרִאשׁוֹן הָיוּ אֲחוּזִים בּוֹ, וְלָכֵן כָּתוּב בּוֹ (שם מז) וְשָׁכַבְתִּי עִם אֲבֹתַי וּנְשָׂאתַנִי מִמִּצְרַיִם. גּוּף שָׁלֵם. וְלָכֵן וַיַּחַנְטוּ הָרוֹפְאִים אֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁגּוּפוֹ יִהְיֶה עוֹמֵד בְּקִיּוּם. וְכָךְ צָרִיךְ שֶׁאַר בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁנִּשְׁמָתָם יָצְאָה בָּאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף נִצּוֹלִים מֵהַכֹּל.

7. Ramban on Berieshis 49:31

וְלֹא צִוָּה יוֹסֵף כַּאֲשֶׁר צִוָּה אָבִיו לָשֵׂאת אוֹתוֹ לְקָבְרוֹ בָּאָרֶץ עַתָּה, כִּי לֹא יַנִּיחוּהוּ בֵּית פַּרְעֹה, כִּי לְכָבוֹד הוּא לָהֶם. וְעוֹד, שֶׁאִם יֵלְכוּ עִמּוֹ אֶחָיו וּבֵית אָבִיו, יִגְזְלוּ וְיִגְנְבוּ אַנְשֵׁי הָאָרֶץ אֵת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם. וְאֵינָנוּ דָּרָךְ כָּבוֹד שֶׁיּוֹלִיכוּהוּ שָׁם אֲחֵרִים:

8. Mishneh Torah Hilchos Melachim 5:11

אָמְרוּ חֲכָמִים כָּל הַשּׁוֹכֵן בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עֲוֹנוֹתָיו מְחוּלִין. שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה לג כד) "וּבַל יֹאמַר שָׁכֵן חָלִיתִי הָעָם הַיּוֹשֵׁב בָּהּ נְשֹׂא עָוֹן". אֲפִלּוּ הָלַךְ בָּהּ אַרְבַּע אַמּוֹת זוֹכֶה לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. וְכֵן הַקָּבוּר בָּהּ נִתְכַּפֵּר לוֹ. וּכְאִלּוּ הַמָּקוֹם שָׁהוּא בּוֹ מִזְבֵּחַ כַּפָּרָה. שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב מג) "וְכִפֶּר אַדְמָתוֹ עַמּוֹ". וּבַכָּרָעוּת הוּא אוֹמֵר (עמוס ז יז) "עַל אֲדָמָה טְמֵאָה תָּמוּת". וְאֵינוֹ דּוֹמֶה קוֹלְטָתוֹ מֵחַיִּים לְקוֹלְטָתוֹ אַחַר מוֹתוֹ. וְאַף עַל פִּי כֵן גְּדוֹלֵי הַחֲכָמִים הָיוּ מוֹלִיכִים מֵתֵיהֶם לְשָׁם. צֵא וּלְמַד מִיַּעֲקֹב אָבִינוּ וְיוֹסֵף הַצַּדִּיק:

The Shulchan Aruch

9. Shulchan Aruch YD 363:1

אין מפנין המת והעצמות לא מקבר מכובד לקבר מכובד ולא מקבר בזוי לקבר בזוי ולא מבזוי למכובד ואצ"ל ממכובד לבזוי ובתוך שלו אפילו ממכובד לבזוי מותר שערב לאדם שיהא נח אצל אבותיו וכן כדי לקברו בארץ ישראל מותר

10. Shach 363:3

בארץ ישראל מותר. שהוא כפרתו שעפר א"י מכפרת דכתיב וכפר אדמתו עמו:

11. Pischei Teshuva 363:2

כדי לקברו בא"י. עי' בתשובת ר"ל בן חביב סי' ס"ג שכתב דאף אם גילה דעתו בחייו בפירוש דלאו שפיר למיסק מיתנא לארעא דישראל (וכדעת רבי בר קיריא בירושל' סוף כלאים) אפ"ה שרי לבנוהי למיסקיה ומצוה קא עבדי מיהו היכא דפקיד לבניו בפירוש דלא לסקוהו אינו רוצה להפריז על המדה ולהורות לבניו שיעברו על דבריו ע"ש:

<u>The Contemporary Poskim</u>

12. Am HaTorah 1:15, Page 5 - Rav Yosef Eliyahu Henkin (1881-1973)

אחדשה"ט בדבר העלאת ארון לא"י – בעצם הדבר לא ניחא לי זה כלל, ואמר בזה בחובת הלבבות שאין התוספת נתנת אלא כשהחובה נפרעה, בודאי ת"ח גדולים דפקיע שמייהו בדקדוקי מצוות, קלה כבחמורה נאה להם ולעולם להעלותם לאר"י בדוגמת יעקב ויוסף ואם העלו גם את השבטים משמע שהיו כעין טפל לארונו של יוסף, אבל בנדון דידן, כמדומני שהוא כמו יוהרא; חוץ מזה שנוגע בתקנת ר"ג שמבזבזים מעות אלמנה ויתומים בלתי אמידים על העלאה לאר"י, שעולה להון רב הערך ואנשים לא אמידים והאלמנה והיתומים מתביישים למחות בזה. ועובדא ידענא שנפטר אחד בלתי אמיד ואיזה מהמשפחה הציע להעלותו לא"י, ונתביישה האלמנה למחות, וחושבני שיש בזה משום גזל אלמנה ויתומים.

13. Minchas Yitzchok 7:136:2 - Rav Yitzchok Yaakov Weiss (1902-1989)

מובן מ"מ כמה גדולי ישראל לא עשו מעשה רק היכא שגילה דעתו כן מחיים, או שיש למחות דהמקום שנקבר מינו מסומר, ומרן הגה"ק מסאטמאר שליט"א גם' דברי יואל ויחי (נדתקט"ו ותקט"ז מדה"ם) הביא מדברי הרמב"ם (פ"ה מה' מלכים הי"ח) דלא כתב הלכה ברורה בזה, ומה דדייק שם "גדולי החכמים" משמע דנראין לו דכשרים דוקא כרבה ורב יוסף (בכתובות) כנ"ל, ונראה מדה"ק שם, שחשם מאד לדברי הזוהר הנ"ל, ומזכה לביאת גוא"צ ולתחה"מ בקן הימין בב"א.

14. Divrei Yatziv 224: - Rav Yekusiel Yehuda Halberstam (1905-1994)

Kevurah in Eretz Yisroel

An Ancient Debate in Contemporary Times

גילה דעתו שרי ומנוה קעבדי עיי"ש. אך מכיון שלא שמענו מתלמידי הבעש"ט זי"ע שהעלו חותם לחמר הסתלקותם לא"י, אף שע"י השתדלות וטירחא היה במציאות להעלות, ולא שמענו כלל וכלל שהשתדלו בזה, נראה מזה שמשמו מחוד להזוה"ק שהחמיר מחוד בזה וכדעת רבי בר קיריא.

ולכן מכיון דגם בגמ' דידן ובספרי לחו כו"ע ס"ל הך דכחילו קבור תחת המזבח שעי"ז יהיה היתר להעלות לא"י וכנ"ל, וגם בחופן שלא היה בא"י וכחשר החרכנו, שוב י"ל להזוה"ק מכריע בזה, וכמ"ש בספרי הכללים לגבי מחלוקת הפוסקים, עיין שו"ת חכם צבי סי' ל"ו וברכבי"ז סי' ל"ו שבמחלוקת בגגלה לכו"ע הזוהר מכריע. ובכה"ג לא רחינו הוי רחיה וכנ"ל מתלמידי הבעש"ט זי"ע שבגרלו מחרי הזוהר.

15. Tzitz Eliezer 11:75 - Rav Eliezer Yehuda Waldenberg (1915-2006)

והפליא תושיה לבאר כל השיטות הנאמרות בזה בחז"ל בבבלי וירושלמי בשו"ת מהרשד"ם חיו"ד סי' ר"ג וזאת הלכה העלה שאין ספק שיש לגו לפסוק הלכה למעשה כתלמודא דידן, וזכות הוא למת להוליך עצמותיו לא"י, דאפי' המת בחו"ל זכות ומעלה יש לו ליקבר גופו או עצמותיו בארץ, וכשצוה מצוה על היורשים לקיים דבריו עיי"ש באריכות.